

TISZÁNTUL

HAJDU-, SZABOLCS-, SZATMÁR- ÉS BEREKVÁRMEGYÉK FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Levél a csengeri választókhöz

Kedves Barátaim! A szívemhez nőtt Független Kisgazdapártból ki kellett lépnem, az események kényszerítettek erre. Velem együtt kiléptek Csaba István, Gyene Zsigmond és Thurman Zoltán barátaim és előzőleg Csaba Miklós barátom. Meg kellett ezt tennem éppen a népert vállalt becsületes kötelességem érdekében.

Amikor a csengeri kerületet a Független Kisgazdapárt számára megszerveztük, én azt hangsúlyoztam, hogy ez folytatása a régi függetlenségi pártnak s harcol a népjogaiért, igazságaiért és azt akarja hogy a magyar nép a saját sorsának irányítója is legyen.

Minket 1935-ben kiírtottak. Attól kezdve végtelen sainálatomra, különösen az utóbbi időben, csak tárgyalások történtek a kormányval, semmi enyhülés az üldözések terén és kiharadt a parlamentből az a harcos hang, amely az igazságot szót emel. Nem történt védelem a magyar faj érdekében sem, sőt a népmozgalom el is tolodott. Felvetették a Habsburg kérdést, holott mi azt hittük, hogy egy szabadkirályválasztó pártban vagyunk. A régi embereket félreállították, úgy, hogy nekem bizalmam elveszett, de még a lehetőségem is arra, hogy ezen változtassak.

Sajnos, őszintén megmondom, nem hiszek abban, hogy a népjogaihoz jut, mert az a felsőházi törvény, amelyet most tárgyalnak, ellenkezik a népjogokkal, de ellenkezik az alkotmányos és parlamentáris alapelvekkel is.

Megpróbálunk a helyzeten segíteni, ezért megalakítottuk a Független Földműves és Népvédelmi Pártot, mely a népjogok alapján áll, igyekszik azokat kiharcolni és igyekszik megvédeni a népet új szervezettel, új emberekkel, megújult lelkesedéssel.

Végtelen sajnálom, hogy így történt, de nem lehetett mást cselekedni. Csalódtam, keservesen csalódtam, sajnos rövid időn belül kiderül, hogy keservesen csalódtott népünk is.

Szedjük össze magunkat, ezért fordulok ahhoz a kerülethez, amely az én ügyeimért olyan önfelelődozással állott ki mellettem akkor, amikor most a sors újabb megpróbáltatást mér rám. Kérem Önöket, hogy tartsanak meg szeretetükben, adja Isten, hogy mihamarabb találkozzunk és igen kérem, álljanak az én szeretett, hűséges, kitartó barátaim mellé.

Aldja meg az Isten őket és áldja meg az Isten Önöket.

Igaz szeretettel:
Hegymegi Kiss Pál

A Független Földműves és Népvédelmi Párt zászlóbontása

Debrecenben folyó hó 18-án megkezdte szervezkedését a Független Földműves és Népvédelmi Párt. Dr. Hegymegi Kiss Pál hívei és barátai lelkesen sorakoznak a kibontott zászló alá, melytől semmi ármánykodás őket többé el nem tántorítja. Azok, akiket bizonyos dolgokban megtevesztettek, elsőként jelentkeznek tovább küzdeni az igazi népi érdekért, megújult erővel a régi csapáson.

A szervezkedés első lépéseként megalakították a Párt szervező csoportját, mely a következő:

Törvényhatósági szervező csoport: Erdély Ferenc, Jámbor Ferenc, Deák István, Lovass Imre, Nagy Sándor, Kovács József és dr. Görgey Márton.

Kerületi szervező csoportok: I. kerületi: Faragó Lajos, Kardos Károly, Nagy Zsigmond, Gál József, dr. Mező Kálmán, Menyhárt László, Leiter Péter, Medgyessy

János. II. kerületi: Szőke Dániel, Nagy Gábor, Czeizing Lajos és Nagy Károly. III. kerületi: Dr. Forgón István, Dr. Baranyay Zoltán, Kircsi Ferenc, Erdélyi Gyula, Szarvas János, Lovass Kálmán, Halász Lajos és Magyary Jenő.

E bizottságok előre megállapított munkaprogram szerint már most megkezdik a szervezkedést, amit ugyanilyen erővel fog megindítani a párt a vidéken is.

◇◇

A felsőházi törvényjavaslat

Mondjuk meg őszintén, semmi szükség sem volt arra, hogy felsőházi törvényjavaslatot készítsenek.

Magának a felsőháznak szüségessége is egyáltalán vitás. Demokratikus államokban van ugyan szenátus, de annak összeállítása is egészen más, mint azé a felsőházé, amelyet Magyarországon terveznek. A törvényhozó hatáskört illetőleg a felsőház, amelyet nálunk újból jogokban erősíteni akarnak, eltér a szenátusok szervezetétől, megszervezési alapjától. Kiváltság. Még inkább meglepő, hogy a mai nehéz időkben a kormány ezzel foglalkoztatja a parlamentet. Volnának sokkal fontosabb, üdvösebb alkotások.

Azt sem értjük, hogy rövid időn belül már másodjára szervezik és erősítik a felsőházat akkor, amikor a titkos választójog ügye egyáltalán nem halad.

Ezért a helyzerért az ellenzék is felelős. Nem lett volna szabad engedni, hogy ilyen felsőházi javaslat kerüljön tapétára és ne büszkélkedjenek azokkal a részleges előnyökkel, amelyeket el tudtak érni.

Mindez állítólag ellenértéke volna a titkos választójognak. Hát itt e kérdésben vannak hibák és pedig nagy hibák. Mi nem hiszünk a titkos választójog megvalósításában. Gyenge kormányzat, halogató ellenzék, szomorú gazdasági viszonyokban nem adnak lehetőséget a titkos választójog alkotására.

Vagy ha lesz, az csak szemfényvesztés és porhintés lesz. Talán még rosszabb lesz, mint az annyit szidott nyíltzavazásos választási rendszer.

Hiszen ha jól emlékezünk a mindenki által kifogásolt ajánlási rendszeren is úgy javítottak, hogy rosszabbá tették a kétezer pengős kaucióval. Mert eddig a szegény ember is becsuszhatótt a parlamentbe, most már azonban — mivel nincs a zsebében a pénz — a politizálás csak a gazdag emberek lehetőségévé vált.

Még egy kérdésünk van azokhoz, akik ma a népjogaiért harcolnak és a titkos választójogot mint biztosat jelzik. Mi lesz akkor...

ha felsőházi törvényt megszavaznak, a titkos választójogot benyújtják, azonban a tárgyalás előtt a parlamentet felosztatják és lesz még egyszer, de nem utóljára nyílt szavazás? Az ennek alapján összeült új törvényhozásban a már teljhatalmu jogokkal bíró felsőház nyakát szegi minden titkos választójogos törekvéseknek.

Utóbbi években a titkos választójog gondolata rákszerűen halad előre.

Nem támadunk, de rágalmakat nem hagyunk szó nélkül

A Független földműves és népvédelmi pártnak álláspontja az, hogy mindazokkal a pártokkal, amelyek ugyanazon célért küzdenek békés viszonyban legyen.

Természetesen az nem jelenti azt, hogy valótlanosságot hirdessenek azon mozgalommal szemben, amely a magyar népi törekvéseket hamisítatlanul kívánja érvényesíteni.

Igy egyelőre kénytelenek vagyunk most akkor, amikor a mi barátaink összeszervezése folyik szóvá tenni az álhírek terjesztését.

A csengeri kerületben például

Gyene Zsigmondról és Hegymegi Kiss Párról valótlan feltételezéseket igyekeznek egyesek a lakosság körében elhitetni, holott Gyene Zsigmond nem személyek szolgálatában állott, hanem egy népies, becsületes program szolgálatába szegődött és ezért dolgozik. Hegymegi Kiss Pált elhatározásában szintén a legőszintébb elvi meggyőződés vezette, senkitől semmi irányban jót nem vár, ezért hogy a Gál Gaszton által indított népmozgalom vezetésében megnyilvánuló hibák konzekvenciáját levonta.

Nyílt-levél

Szakács Andor úrnak, a „Független Kisgazda” szerkesztőjének

Méltóságos uram is volt nehéz helyzetben sokszor. Emlékezzék csak vissza a „Mai Nap” alapítására, a békési választásokra. Egy azonban bizonyos, hogy egy ember mindig ott volt a háta megett minden erejével és minden tehetségével: a Hegymegi KISS Pál.

Annál inkább meglep bennünket, hogy akkor amikor az Ön által is vallott szabad királyválasztás gondolatának, hamis értelmét adták, amikor egy népmozgalmat másodlagos célért a legitimizmusért annak karjaiba vetették, amikor ezt az Ön által is ismert tisztántuli munkát pártjának vezére Juhász Nagy Sándor kedvéért nyilvánosan kipellengézték, amikor az üldözött Hegymeginek nem volt más lehetősége, minthogy ott hagyja a pártot s mindezt cselekedte úgy, hogy a pártnak kellemetlensége vagy támogatottsága ne legyen, egyedül Szerkesztő Úram volt az aki a Független Kisgazdában a kilépésnek hamis értelmet tulajdonított egyéni hiúsági okokra állította be a mindnyájunk által és lelkében Ön által is elfogadott indító okokat.

Nem akarunk rekrimálni, de azt meg kell, hogy írjuk Önnek. Őszintén nem helyeseljük az eljárását.

Lehet, hogy a politika uri huncutság, a barátság pedig soha el nem érhető délibábbá lesz a mai korban, de mégis ez az eljárás nem volt helyénvaló.

Mi elhiszük, hogy Szerkesztő úrnak nem szabad a tolla, hivatalos lapot szerkeszt, de mégis ezt nem kellett volna tennie.

Ha azok, akiket Gömbös a választásokon kiírtott, összeállított volna: a kisgazdapárt ma is erős volna és nem dolgozna lábhoz tett fegyverekkel. Mi elnéztük a Szerkesztő Úr választását a nánási kerületben, amikor magunk is segítettünk Önnek. Szerkesztő úrnak nem volt szabad a Hegymegi KISS Pál és táborá segítségét igénybe venni, félt Tildytől. Meg is bukott a nánási választáson. Bukását az a téves hit okozta, hogy mivel a párt kiskirályai nem követhetnek el atrocitást, tehát keztyüs kézzel kell harcolni.

A keztyüs kezes harcmódor ezer többséget jelentett az ellenfél számára a nánási kerületben. Mi nem akarunk harcot a kisgazdapárttal, a magunk táborát szedtük össze, mely a kisgazdapárt, számára a lábhoz tett fegyver, a szabad királyválasztás helytelen értelmezése, és a hibás politikai akciók miatt végleg elveszett.

Tisztelettel:
Hegymegi KISS Pál
több régi barátai

Egyébként Hegymegi KISS Pál a következő helyreigazító nyilatkozatot kérte:

„Helyreigazító nyilatkozat. Mélt. Szakács Andor felelős szerkesztő úrnak, Budapest. A „Független Kisgazda” című lap 1937. november 14-i számának 4. oldalán megjelent közleményre a Sajtó Törvény 20 §-ára való hivatkozással, kérem, hogy helyreigazító nyilat-

kozatomat közölni méltóztassék. Nem felel meg a valóságnak, miszerint a pártból történt kilépésem közvetlen indító oka az volt, hogy a debreceni Független Kisgazda-párt újjászervezésével a párt ve-

zetősége másokat bizott meg. Ez zel szemben a valóság az, amint ezt a pártból történt kilépésem bejelentő levelemben is közöltem, hogy a párt elvi és taktikai irányításában beállott változások kényszerítettek a kilépésre, meg akarván maradni azon az elvi alapon, amelyben eddigi politikai működésem alatt állottam.”

Tisztelettel:
HEGYMEGI KISS PÁL

Az erdőőrök állítólag halálraverték egy fát szedegető majorost

Hegymegi KISS Pál országgyűlési képviselője idején is sok baj volt az erdőőrökkel, akiket nem egyszer kortes célokra használtak és akik nem a legelőzékenyebben bántak az erdei lakókkal, ugynevezett vákáncosokkal, Hegymegi KISS Pál akkoriban az erdőőrök viselkedése miatt sorozatosan interpellált a városnál és az eredmény meglett. Valahogy megszelídültek az erdőőrök. Azóta sem hallottunk erdőőri brutálitásról. Most aztán Debrecenben kínos feltűnést keltett a hír, hogy a Nagycserén az erdőőrök állítólag úgy elverték egy faszedegető majorost, hogy az sérüléseibe bele-

halt. Lente István az illető, aki szerdára virradóra fát szedegetett. Három erdőőr megcsipte és előállította. Lente elbeszélése szerint az erdőőrök megverték és ebbe belebetegedett, majd egy nappal később sérüléseibe belehalt. Lente halálát a nagycseréi csendőrség jelentette a debreceni ügyészségnek. Az ügyészség indítványára a vizsgálóbíró elrendelte Lente holttestének felboncolását és széleskörű vizsgálatot indított. Hír szerint a legközelebbi városi közgyűlésen Vásáry István dr. ny. polgármester teszi szóvá az erdőőrök ellen újabb befutott panaszokat és ezt a konkrét ügyet is.

Bérház, föld, villa, családiház
telek, szőlő és gyümölcsös
vételénél — eladásánál forduljon

Csillag Nándor

ny. banktisztviselő, M. kir. Földművelésügyi Minisztérium
által engedélyezett ingatlanforgalmi irodájához

Nyiregyháza, Nyirvízpalota Széchenyi-ut 1 Tel. 601

Érdekes egyházi jogi vita az egyházkerületi főjegyzői állás megerősítése körül

A „Tiszántul”-ban érdekes cikk jelent meg az egyházkerületi főjegyző választás eseményeivel kapcsolatban. A cikk folytán egyházi körökben éleak tárgyalás indult meg, hogy hogyan kellene ezt a kérdést elintézni és minő jogköre van annak a bizottságnak, amelyet KISS Lajos földesi lelkész panasza folytán Uray Sándor megválasztott egyházkerületi főjegyző megerősítése kérdésében és br. Vay László egyházkerületi főgondnok ellen a főjegyző választás során emelt panaszra vonatkozólag kiküldöttek.

A bizottság csak ad hoc jellegű. Informatív szerve az egyházkerületi közgyűlésnek. Báró Vay László egyházkerületi főgondnok letett

egy esküt, mely szerint az egyházat a politikai befolyástól megvédelmezi. Ha valakinek az eljárása miatt kifogás van, ezt a kérdést nem az egyházkerületi közgyűlés intézi el, hanem a kálvinista egyháznak egy felsőbb bírósága, mely hasonlóképpen intézkedett akkor is amikor a román kiűrités után Baltazar püspököt is megvádolták.

A református egyház a zsinat-presbiteri rendszer alapján épül fel, nem úgy, mint az erdélyi egyházkerületben, itt a presbiteriumok joga az egyházkerületi főjegyző választás. Az ugynevezett szavazatbontó küldöttség csak konstatáló szerve az egyház akaratának, a megerősítés joga novum új joga

az egyházkerületi közgyűlésnek, amelyet sajnos az egyházi törvényekben az egyházi törvényhozók nem körvonalaztak.

Nyilvánvaló tehát a megerősítés jogkör terjedelmét, illetőleg értelmezésnek van helye és ez az értelmezés a zsinat presbiteri elvbe nem ütközhetik.

Abban a tekintetben nincs vita, hogy az egyházkerületi közgyűlés felül vizsgálja a szavazatbontó bizottság eljárását és konstatálhatja az érvényes választás eredményét.

Abban sincs vita, hogy a személyeket illetőleg előírt törvényes kellékek szempontjából a megválasztottat felül kell vizsgálni. Így ha nem magyar állampolgár, megsemmisítheti a választást s új választást rendelhet el.

Azokban, hogy a választási eljárása során elkövetett visszaélések és szabálytalanságok tekintetében van-e jogköre etekintetben ma az egyházi jogászok között nagy a vita.

Nézetünk szerint a kiküldött bizottságnak kötelessége az anyagot feltárni a kérdésben az egyház kerületi közgyűlés határoz, adja-e a megerősítést, vagy sem? Ha a megerősítést adja, rendben van. Ha nem adja, a zsinat presbiteriális elvei szerint a választás érvényben marad, de a főjegyző funkciókat nem végezhet és amennyiben a megerősítése hiányában állásáról le nem mondana, fegyelmi intézkedésnek van helye vele szemben, mert állásától csakis a törvényes fegyelmi bíróság foszthatja meg.

Körülbelül ez az az álláspont, amely ebben a kérdésben kifejeződött.

Fa nélkül didereg Szeged és környéke

Szegeden óriási a fahiány. A romániai faközpontra szerdán kellett volna leszállítani a városi kereskedők által megrendelt famennyiséget, ehelyett azonban értesítést kaptak, hogy egyelőre nincs módjukban azt leszállítani. Ezzel Szeged és a környező tanyák és városok lakossága a téliesre fordult időben teljesen fa nélkül maradt. A fakereskedők megbeszélést tartottak. Ezen éles kifakadások hangzottak el a két év óta működő faelosztó szerv ellen is, — amely nem áll feladata magaslatán.

Házadómentesség a jövő évre

A pénzügyminisztériumban érdekes tárgyalások folynak a rendkívüli ideiglenes házadómentességnek az 1938. évre történő kiterjesztése érdekében. Információink szerint a pénzügyminiszter a vidéki szemlék mezejítésével dr. Csulak Elemér pénzügyminiszteri tanácsost bizta meg, akinek referátumai alapján fogják majd az egyes vidéki városoknak a házadómentességet engedélyezni.

Semmi sem új a nap alatt,

mert nincsen olyan új anyag, új minta,
ami a megjelenéskor nálam a legelőnyösebben ne lenne beszerezhető

KÖRÖSI

HÍREK

Felhívás!

Kérjük hátralékos előfizetőinket, hogy esedékes előfizetési díjaikat minél előbb juttassák el kiadóhivatalunknak, (Debrecen, Piac u. 77) nehogy lapunk küldésében zavar álljon be.

— Ki építi a Hitelbank új palotáját? A Debreceni Hitelbank, mint ismeretes, Piac uccai székházának helyén hatalmas bankpalotát szándékszik építeni. A régi ház már teljesen lebontva és a szép telek már üresen várja a további munkát. Még nem döntöttek a munkálatok odaitélése tekintetében, de máris, mint halljuk, nagyobb mesterkedések és intrikák folynak abban a versenyben, mely a debreceni építőiparban néhány hónap óta lábrakapott. Kár az intrika és kár a mesterkedés! Az építkezést a debreceni kútunó vezetőségének javaslata alapján fogja odaitélni a központ.

— Legelőtársulati választás Hadszázadon. Hajduhadszázadon a minap tartották meg a Közlegelői Társulathoz esedékes választásokat. Nagy meglepetésre a hadházi NEP élharcosai kibuktak a választáson, a Közlegelő Társulat elnöke Poroszlav László lett és a választmány tagjai, valamint a tisztikar a hajduhadszázadi ellenzéki pártok tagjaiból került ki.

— Az új szabolcsi főispán. Vajay Károly az új szabolcsi főispán ünnepélyes beiktatása november 23-án lesz Nyiregyházán. Az installáción részt vesz Fáy István debreceni főispán is.

— Hatalmas tűz a debreceni Gabonarakár helyiségeiben. — Szerdára virradóra a Debreceni Gabonarakár, mely a régen felszámolt Patkógyár épületében, a Hid ucca 4. szám alatti épület-tömbben van elhelyezve, kigyulladt. A tűz az egyik teremben valószínű, hogy még a hajnali órákban keletkezett. Azonnal értesítették a debreceni tűzoltóságot, mely nagy készültséggel, két autófecsken-dezővel azonnal a tüznél termelt. Az oltás munkáit azonban nagyon megnehezítette az a körülmény, — hogy a fecskendőkhoz 800 méter távolságon, nagy vészontömlőkön át vezetni kellett a vizet. Így is a nagy lánggal égő épületkolosszust négy oldalon támadták meg a tűzoltók és négy órai megfeszített munka után sikerült csak a tüzet eloltani. A tűzvizsgálat adatai szerint a kár meghaladja a 30.000 pengőt. A tüzet öngyulladás okozta.

— A berlini kiállításon a Hortobágy vadászati kép díjat nyert. Ismeretes, hogy a berlini vadászati kiállításra egy terjedelmes filmet vittek ki, amelynek legszébb részén a Hortobágy-pusztai vadászat van megörökítve. A képet állandóan nagy tömeg nézte meg. A kiállítási bíráló bizottság a filmet nagy díjjal tüntette ki. Kétségtelen, hogy a Hortobágy az ez a film hatalmas külföldi propagandát jelent.

Csodás

anyagok

Pazar

választék

Olcsó

ez árak

Dávid

selyem-szövet

Piac ucca 44. szám

Vásárlása előtt
okvetlen
keresse fel

Mi kereskedők, a béke zászlóvivői, közelebb kell, hogy hozzuk országainkat egymáshoz

Sesztina Nagybákay Jenő bécsi előadása

Csütörtökön délelőtt a magyar kereskedőtársadalom 33 tagú csoportja érkezett Bécsbe, hogy viszonzza az osztrák kereskedőknek ez év tavaszán Budapesten tett látogatását.

Sesztina Nagybákay Jenő felsőházi tag, az OMKE elnöke vezette a Bécsbe érkezett csoportot. A magyar kereskedők csoportját Herbert Lajos, a bécsi kereskedők szervezetének elnöke fogadta nagy küldöttség élén. Csütörtökön este az osztrák kereskedelmi szövetség székházában Sesztina Nagybákay Jenő előadást tartott az osztrák kereskedelmi miniszter és előkelő közönség előtt.

Sesztina Nagybákay Jenő felsőházi tag előadásában a többek között a következőket mondta:

Ét bennünk a remény, hogy a dunai államok között hamarosan közeledés jön létre gazdasági téren. Az együttműködés a két országnak, Ausztriának és Magyarországnak idegenforgalmában annyira közelebb, amennyire eredménnyel biztható, hogy

ehhez további fejtegetés nem is szükséges. Kívánatos volna, hogy a két állam idegenforgalmi szervezetei egymást kiegészítő, párhuzamos munkát folytassanak és kölcsönös propagandával buzdítsák a másik ország városainak, fürdőinek és természeti szépségeinek megtekintését.

Mi kereskedők, a béke zászlóvivői, kell, hogy vállaljuk azt a feladatot, hogy mentől közelebb hozzuk a gazdasági élet természetes útjain országainkat, a magyar és osztrák kereskedelempolitikai egyetértésen át utat mutassunk a dunai államok gazdasági közeledése felé.

Európa nagy gazdasági érdeke, hogy a dunai államok kereskedelem politikai harmóniája helyreálljon.

Sesztina Nagybákay Jenő felolvasását az előkelő közönség hosszas tetszésnyilvánítással kísérte.

A szép előadás után az osztrák kereskedők székházában estély volt, amelyen az illusztris magyar vendégeket rendkívül szívélyes ünneplésben részesítette.

Dr Tahy Endre levele Hegymegi Kiss Pálhoz

Méltóságos dr. Hegymegi Kiss Pál urnak, mint a „Tiszántul” c. lap tulajdonosának, Debrecen.

Kedves Barátom! Tisztelettel hozom szíves tudomásodra, hogy a tulajdonodat képező és főirányítasod alatt álló „Tiszántul” c. lapnál eddig viselt főszerkesztői tisztségről lemondok.

Egy évvel ezelőtt tetted azt az ajánlatot, hogy a „Tiszántul” szellemi vezetését a kisgazdapárt szabolcsvármegyei szervezete vegye át. A szabolcsvármegyei kisgazdapárt megyei vezetősége készségesen honorálta ezen megtisztelő ajánlatodat, mert ezzel is dokumentálni akartuk személyed iránti elismerésünket és nagyrabecsülésünket, melyet megyei és közszégi párt-szervezeteink részéről osztatlanul kiérdemeltél. Hiszen megvoltunk győződve, hogy általában a tiszántuli megyékben, — de különösen

Szabolcsmegyében a kisgazdapárt izmosodását és virágzó lendületét a Te bámulatra méltó energiadnak, fáradalmat, időt, áldozatot sem kímélő és főleg önzetlen tevékenységnek és szervezőképességének köszönhetjük.

A kisgazdapártnak szabolcsvár-

megyei vezetősége ajánlatod elfogadásával egyidejűleg szerény személyemet bízta meg a kisgazda irányzatú „Tiszántul” c. lap főszerkesztői teendőinek ellátásával. Ez a megbízatásom egy évre szólt. Minthogy ez az esztendő lejárt, — a kisgazdapárt szabolcsvármegyei vezetősége ezen megbízás alól személyemet most felmentette. Ezen felmentést annál is inkább tudomásul kellett vennem, mert hiszen az általam is eléggé sajnált körülmények és okok miatt kiléptél a kisgazdapártból és így számomra lehetetlenné vált meggyőződéses eddigi pártállásom szellemében irányítani a „Tiszántul” állásfoglalásait.

Hálás köszönetemet fejezem ki úgy neked, mint az összes szerkesztőtársaknak és munkatársaknak, hogy engem főszerkesztői minőségemben oly kedves és megértő szellemben támogattatok.

És most, amikor bucsuzom valóban szívemhez nőtt lapunktól és olvasóközönségünktől, engedd meg, hogy egy szentimentális kijelentést is tegyek: ez alkalommal pontot teszek épen negyven éves vidéki újságírói működésemre is, amit megkezdtem mint joghallgató a budapesti „Egyetem Lapok” szerkesztésével, folytattam Ungváron, mint megyei tisztviselő az „Ung”, majd a „Határszéli Újság” szerkesztésével és befejeztem a „Tiszántul” szerkesztésével.

Igaz szeretettel arra kérlek, — hogy azt a baráti viszonyt, amely kisgazdapárti együttműködésünk első pillanatától kezdve teljesen zavartalan és megértő volt, — ha politikai utaink el is váltak, — részemre továbbra is változatlanul fenntartani méltóztassál.

Szívélyes üdvözléssel:

Dr. TAHY ENDRE

*

A fenti levélre Hegymegi Kiss Pál az alábbi levelet intézi dr. Tahy Endréhez:

Szeretett kedves Barátom és Bátyám! Hozzám intézett szíves soraidat hálás köszönettel vettem tudomásul. Jól esett, hogy üldözöttem közepette a debreceni szózat után igazságot szolgáltatás nekem. Végtelen megtisztelő, hogy nemes barátságoddal a jövőt illetően is biztosítasz.

Meg vagyok győződve, hogy a magyar nép érdekében éppennygy együtt fogunk működni a jövőben is, mint eddig működünk és az a pátriarchális jó viszony, mely bennünket tiszántuliatat a közös nagy cél érdekében áthatott, fennmarad közöttünk továbbra is.

Engedd meg, hogy a „Tiszántul” érdekében kifejtett nemes és nagy fáradozásodért úgy Neked, mint munkatársaidnak köszönetet mondjak. Szerető barátod:

HEGYMEGI KISS PÁL

MAGYAR SZÉNRE KITŰNŐ A

KALOR

FOLYTONÉGÓ KÁLYHA

Kapható:

SESZTINA LAJOS

VASNAGYKERESKEDÉSÉBEN, DEBRECEN

Színház

Heti műsor:

Szombaton délután fél 4 órakor „Tatjana” Olcsó halyárrakkal. — Este 7 órakor „Csodatükör”.

Vasárnap délután fél 4 órakor Csak felnőtteknek! „Gölyvászatórium”. Este 8 órakor „Csodatükör”.

Hétfőn este 8 órakor „Csodatükör”.

Kedden este 8 órakor H. Neményi Lili felléptével „Sybill”.

Szerdán este 8 órakor „Csodatükör”. Rendes helyárak.

Csodatükör

A Csokonai Színház bemutatója

Alkalmunk volt látni Babay József a nem rég feltűnt fiatal író és Buday Dénes a nagytehetségű zeneszerző népi magyar színjátékát, a budapesti Nemzeti Színházban rendkívüli sikert aratott „Csodatükör”-t. — főpróbáján a Csokonai Színházban.

A darab a „János vitéz” költői hangulatán és nemegyszer: motívumain tovább haladó magyar falusi történet, egy unokáért Katalinért: (Pogány Margit) aggódó, kissé javasasszony féle nagyanyó (Halassy Mariska) varázslatos csodalátása, mely a bűvös tükörben megmutatja unokája sorsát, aki a népmesei történet közben a fehér és fekete király vetélkedésének tárgyává válik. Nagyanyja el akarja választani Katalint szerelmesétől Magyar Pistától (Kamarás Gyula), akire szemet vetett a halál (Kömives Sándor). A csodatükör háromszor mutatja meg a leány sorsát, hogy mi várna rá a fehér király (Herzegh L.) azután a fekete király (Ladányi F.) udvarában, végül pedig Magyar Pista oldalán. De a harmadik csodalátásnak nagy ára van: meghal, aki a harmadik csodat megpillantja. Mikán néni (Halassy Mariska) meg is hal, de békésen és boldogan hull a halál karjaiba, mert tudja, hogy boldog sors vár Katalinra Magyar Pista oldalán.

Rezerváltan mentünk el a színházba, de meg kell vallanunk, hogy elsöranagan komoly, művészileg egybehangolt, stílusában pontosan érzett előadást láttunk. Nagyon tehetséges színészeket, Pogány Margit, Halassy Mariska, Debrecen város nagy művésznőjének pompázatos alakítását, Kömives, Kamarás, Ladányi, a két udvari bolond szerepében Alszeghy Lajos és Sugár Mihály, valamint az egész együttes remekbe hangolt munkáját. — Kitérő a színház ezidei főrendezője Szabó Ernő és kiváló munkát végzett a zenekar élén Virágh Elemér. Al-dozatkésztségre mutat a kiállítás újszerűsége és az új ruhák is.

D. J.

Az OTI-bérház munkái

Az OTI debreceni bérházának három kapu lakatosmunkáira 6930 pengő a Márkus Lajos, a redőny-munkára 8660 pengő a Halász és Herlinger fővárosi cégek kaptak megbízást.

Érdekes nyílt-levelezés

A nagyon emlékezetes körmen-di állásfoglalás után a „Keresztény Család” hasábjain egy nyílt levél jelent meg Tildy Zoltán ref. lel-kész, országgyűlési képviselőhöz címelve, melyben arra szólították fel, hogy nyíltan tegyen vallomást, mi az álláspontja a legitimista kér-désben? Ugyan e lap hasábjain jelent meg Tildy Zoltán válasza, melyből azonban amint látszik, a „Keresztény Család” még mindig nem tudja mi a Tildy álláspontja, mert ugyan e számban megjelent a következő:

Felelet a „Válasz”-ra

Tildy Zoltán válasza után is fenntartjuk nyílt levelünknek minden állítását, mert a körmen-di beszédhez fűzött magyarázatunk és állásfoglalásunk helyességéről határozottan meggyőző bennünket a körmen-di beszéd újabb alapos áttanulmányozásán kívül az a kö-rülmény is, hogy általában belföldön és külföldön egyaránt olyan értelmezést adtak a körmen-di beszédnek, mint amilyent mi adtunk. A beszéd lényegére és tervezett hatására rávilágít gróf Zichy Jenő legitimista képviselő-nek közvetlenül Eckhardt Tibor beszéde után tett nyilatkozata: „Annak a beszédnek, amelyet Eckhardt Tibor itt mondott, szí-vekből örülök és meg vagyok győződve arról, hogy beszéde a legitimizmus szempontjából rendki-vül sokat jelent... Itt egy kézfo-gás történt” Elég a beszédből ma-gából néhány mondatot idézni, amelyet abból a szövegből veszünk, melyet Eckhardt Tibor személyes megbeszélésünk alkalmával hite-lesnek jelentett ki: „Megállapítom a magam részéről azt is, hogy Magyarországon a legutóbbi évek-ben a restauráció politikai aktua-litása lényegesen megnövekedett... A restaurációs politika az a mentség és kiút, amelyen keresztül az erő-szakot minden körülmények között le tudjuk győzni... És megnö-velte a restaurációs politika idő szerűségét az a tény is, hogy az a férfiú, akinek személyéhez a res-taurációs törekvések kapcsolód-nak, elérte nagykörűségét... Az ő személye minden körülmények között garanciát nyújthat arra, hogy ez az ország ha reá kerül a sor, keresztény és népi alapon fog regenerálódni és egy szebb és jobb jövőndő nyugodtan építhető erre az alapra”.

Tisztában vagyunk azzal, hogy a magyar életnek egyetlen kérdé-se sem lehet felekezeti kérdés. A reformátusság soha sem akart és nem akar ma sem önző politikát folytatni, de lelkiismerete szerint Istentől vett feladata, hogy tiltakozzék minden olyan megoldás ellen, mely éppen annak a szin-magarságnak az érdekeit veszé-lyezteti, melyből a reformátusság áll s támogasson minden olyan megoldást, mely a multak tanul-ságai komolyan figyelembevétel, minden egyéni, családi, vagy párt érdeket félretéve, a magarság ki-bontakozását szolgálja.

Nem vagyunk egy véleményen Tildy Zoltánnal abban, hogy a restauráció kérdését református kérdéssé lehetne tenni, mert a mi

tapasztalatunk szerint sok felé szinkathokkusnak tekinthető vi-dékek is a restauráció ellen fog-lalnak állást a nemzeti öncélú-ság hívei. Bár a „Keresztény Csa-lád” nyílt levele sokfelé eljutott, mégsem próbálkozott senki sem azzal a végzetes kísérlettel, hogy felekezeti kérdéssé tegye ezt a nemzeti ügyet, csupán azért, mert történetesen éppen egy református lap adott legbátrabban hangot a nemzet többsége meggyőződésé-nek. Bennünket ezzel a kérdéssel kapcsolatban nemcsak az érdekelt, hogy a kisczardapárt alelnökének mi a véleménye a királykérdésben, hanem szeretnénk volna megtudni azt is, hogy az a református lelki-pásztor-képviselő, akit állásfoga-lásában nemcsak a pártfegyelem és az egyéni vélemény, hanem szomorú tapasztalatokkal teljes multunkból adódó sok tanulságot és református népünk véleménye is kötelez, milyen álláspontot fog-lal el a királykérdésben. Ebből a levélből ez nem derül ki egész világosan, de örülnénk annak, ha Tildy Zoltán, a református lelki-pásztor-képviselő, pártjában nagy befolyásával nem a restaurációra törekvők, hanem a Matolcsy Má-tyás képviselő módjára gondolko-zók véleményét igyekeznek álta-lánossá tenni.

Tiltakozásunknak kétségtelenül megvolt a hatása és a Független Kisczardapárthoz tartozó tömegek felfigyeltek a restaurációs kísérlet-ben a magyar nép érdekeit fenye-gető veszedetemre. Anélkül, hogy Tildy Zoltán idevonatkozó kijelen-téseinek hitelét kétségbe akarnók vonni, ki kell jelentenünk, hogy mi is lementük sokfelé az ország-ban a kömen-di beszéd hatását s ebből a megfigyelésből, valamint a hozzánk érkező levelekből meg kell állapítani, hogy a körmen-di be-széd nem használt annyit a res-taurációs érdekeknek, mint ameny-nyit a Kisczardapárt egységének ártott. Hogy az utóbbi napokban az Alföld néhány nagyvárosában és egyéb helyeken a bizalom nagy mértékben nyilatkozott meg a párt és vezére iránt, azt mi éppen nem a körmen-di beszéd hatásának, ha-nem éppen ellenkezőleg, a kör-men-di nyilatkozatot paralizáló, enyhítő későbbi nyilatkozatok ha-tásának tulajdonítjuk.

Örülünk azoknak a nyilatkozat-oknak, amelyek a körmen-di be-széd után Eckhardt Tibor nyilvá-nos beszédei során elhangzottak,

amelyeket vele és Tildy Zoltánnal való tárgyalásunk alkalmával meg-újított s melyekre Tildy Zoltán is hivatkozik levelében. de ezek a nyilatkozatok nem változtatják meg a körmen-di beszédre alkotott né-zetünket, bizonyosságot tesznek azon-ban arról, hogy a körmen-di beszéd után mutatkozó ellenhatás máris annak a belátására vezette a Füg-getlen Kisczardapárt vezérét, hogy a restaurációs gondolat korántsem annyira aktuális, mint amennyire körmen-di beszédében mondotta. Nyilvánvaló ez Eckhardt Tibornak a körmen-di beszéd visszahajára adott tiltakozásából: „Valótlan az, hogy magamat, vagy pártunkat le-kötöttem a restauráció mellé” Örü-lünk annak is, hogy Tildy Zoltán levele azt a meggyőződést hirdeti, hogy „nagy életkérdéseink a szabad magyar nemzet döntése alá tarto-znak”, hiszen éppen ennek az elv-nek a sérelmét láttuk a körmen-di beszédben.

A körmen-di beszédet el nem hangzotta tenni már nem lehet. Aggodalmainkat mégis csökkentené az, ha Eckhardt Tibor nemcsak a körmen-di kijelentések élének tom-pításával s a figyelemnek a resta-urációs gondolat aktualitására vonatkozó állításoktól való eltéréseivel, hanem a körmen-di nyilatkozat visszavonásával s a kérdés egészé-re vonatkozó véleményének újabb ismertetésével is próbálná a köz-veleményt megnyugtatni.

A KERESZTYÉN CSALÁD SZERKESZTŐI

Bérbeadják a szolnoki Áldás-víz üzemet

A szolnoki Áldás-víz üzemet a város bérbeadja. Az üzem bérlé-tére két ajánlattevő van: Ösztrei-cher Lipót és Fia borkereskedő cég és Boldini József szolnoki lakos.

Tiszántul

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

DEBRECEN, PIAC UCCA 77. SZÁM

Előfizetési ár: Egy évre 6.— pengő

Felelős kiadó: HEGYMEGI KISS PAL

Felelős szerkesztő: CSABA ISTVÁN

Főszerkesztő: Hegymégi Kiss Pál

Főmunkatárs: Dr. Görgey Márton,

DEUTSCH KÖNYVNYOMDA NYOMÁSA

Telefonszám: 21-97

Esküvői és



báli meghívók

izléses ki-vitelben, olcsó áron azonnal el-készíti a

DEUTSCH NYOMDA

DEBRECEN, PIAC-U. 77
TELEFON: 21-97